

דניאל פ"ט נבואת שבעים שבועים

Daniel 9

(24) Seventy weeks are decreed upon your people and upon your holy city, to finish the transgression, and to make an end of sin, and to forgive iniquity, and to bring in everlasting righteousness, and to seal vision and prophet, and to anoint the most holy place. (25) Know therefore and discern, that from the going forth of the word to restore and to build Jerusalem until the anointed one, a prince, shall be seven weeks; and for sixty-two weeks, it shall be built again, with squares and moat, but in troubled times. (26) And after the sixty-two weeks the anointed one shall be cut off and be no more; and the people of the prince that is to come shall destroy the city and the sanctuary; but his end shall be with a flood; and until the end of the war, desolation is decreed. (27) And he shall make a firm covenant with many for one week; and for half of a week he shall halt the sacrifice and the offering; and in its place shall be the wing of the appalling, detestable things, until the decreed destruction shall be poured out upon the appalling things.

Rashi – Daniel 9

Seventy weeks [of years] have been decreed: on Jerusalem from the day of the first destruction in the days of Zedekiah until it will be [destroyed] the second time.

to terminate the transgression and to end sin: so that Israel should receive their complete retribution in the exile of Titus and his subjugation, in order that their transgressions should terminate, their sins should end, and their iniquities should be expiated, in order to bring upon them **eternal righteousness** and to anoint upon them (sic) the Holy of Holies: the Ark, the altars, and the holy vessels, which they will bring to them through the king Messiah. The number of seventy weeks is four hundred and ninety years. The Babylonian exile was seventy [years] and the Second Temple stood four hundred and twenty [years].

until the anointed king: Time will be given from the day of the destruction until the coming of Cyrus, king of Persia, about whom the Holy One, blessed be He, said that he would return and build His city, and He called him His anointed and His king, as it says (Isa. 45:1): "So said the Lord to His anointed one, to Cyrus etc." (verse 13): "He shall build My city and free My exiles, etc."

seven weeks: Seven complete **shemittah** cycles they will be in exile before Cyrus comes, and there were yet three more years, but since they did not constitute a complete shemittah cycle, they were not counted.

and in sixty-two weeks it will return and be built: i.e., the city with its streets.

and you find that from the beginning he started to count seventy weeks, and at the end, when he delineated their times and their judgments, he counted only sixty-nine, proving that one week was divided, part of it here and part of it there; and he mentioned only whole weeks.

And after: those weeks. the anointed one will be cut off: Agrippa, the king of Judea, who was ruling at the time of the destruction, will be slain. **and the people of the coming monarch will destroy:** [The monarch who will come] upon them. That is Titus and his armies.

Nazair 32b

Rav Yosef said: If I had been there, I would have said to them, Isn't it written: "The Sanctuary of the Lord, the Sanctuary of the Lord, the Sanctuary of the Lord, are these" (Jeremiah 7:4). This – referring to the First Temple and the Second Temple [leading to a Third Temple]. Although they might have known that it would be destroyed, did they know when it would be destroyed? Abaye said: yes they did know when - "Seventy sevens are decreed upon your people and upon your sacred city" (Daniel 9:24). [answer] still, did we know on which day?

ועד חורבן בית שני והם שבעים שנה שהיו בבבל וארבע מאות ועשרים שהיו בבית שני הרי שבעים שמיטין **אלמא ידעי לאימת חרב.**

1. פרק ט'

(כד) **שבעים שבועים** נחתך על-עמך ועל-עיר קדשך לכללא הפשע ולהתם חטאת ולכפר עון ולהביא צדק לעמים ולהתם חזון ונביא ולמשח קדש קדשים: (כה) ותדע ותשכל מרמץא דבר להשיב ולבנות ורושלים **עד-משיח נגיד שבעים שבועה** - **ושבעים ששים ושנים תשוב ונבנתה** רחוב וחרוץ ויבזוק העתים: (כו) **ואחרי השבעים ששים ושנים יכרת משיח ואין לו והעיר והקדש יושחית עם נגיד הבא וקצו בשטף ועד קץ מלחמה נחרצת שממות:** (כז) והגביר ברית לרבים **שבוע אחד וחצי השבוע ישחית! זבח ומנחה ועל כנף שקוצים משלום ועד-כלה ונחרצה תתך על-שמים: פ**

2. רש"י שם

שבועים שבעים נחתך. על ירושלים מיום חורבן ראשון בימי צדקיהו עד שיהיה בשניה.

לכללא הפשע ולהתם חטאת. שיקבלו ישראל את גמר פורענותם בגלות טיטוס ושעבוד וכדי שיכלו פשעיהם ויתמו חטאתם ויתכפר עונותם כדי **להביא עליהם צדק עולמים** ולמשוח (עליהם) **קדש קדשים.** הארון והמבחות וכלי הקודש שיבאו להם ע"י מלך המשיח ומנין שבועים ארבע מאות ותשעים שנה, גלות בבל ע' ובית שני ת"ך.

עד משיח נגיד. זמן תנתן מיום החורבן עד בא כרש מלך פרס שאמר הקב"ה עליו שהוא ישוב ויבנה עירו וקראו משיחו ונגידו שנה' כה אמר ה' למשיחו לכורש וגו' הוא יבנה עירי וגלותי ישלח וגו'.

שבועים שבעה. שבע **שמטות** שלימות יהיו בגולה קודם שיבא כורש ועוד היו יותר שלש שנים אלא מתוך שלא שלמה השבוע לא נמנה...

ושבעים ששים ושנים תשוב ונבנתה. העיר ברחובתיה ובחריצותיה... והרי אתה מוצא שמתחילה התחיל למנות שבועים ע', ובסוף כשפירש עתיהם ומשפטיהם לא מנה אלא ס"ט, אלא שבוע א' נחלק מקצתו לכאן ומקצתו לכאן והוא לא הזכיר אלא השבועים השלמים:

ואחרי. אותן שבועים. **יכרת משיח.** יהרג **אגריפס מלך יהודה** שהי מושל בימי החורבן.

ישחית עם נגיד הבא. עליהם הוא טיטוס ואוכלוסיו:

3. גמ' נזיר לב:

אמר רב יוסף: אי הנאי התם, הנה אמיןא להון: **הכתוב "היכל ה' היכל ה' היכל ה' הנה" — זה מקדש ראשון ומקדש שני.** נהי דידעיו להון ד'חרוב, מי יודעיו לאימת? אמר אבאי: ולא ידעיו לאימת? והכתוב: **"שבעים שבועים נחתך על עמך ועל עיר קדשך!"** ואפתי מי ידעיונן בהי יומא?!

4. רש"י נזיר דף לב: ד"ה והא כתיב

והא כתיב - בדניאל כשהגלן נבוכדנצר בחורבן בית ראשון שבועים שבעים נחתך על עמך ועל עיר קדשך לכלות פושעים ולהסיר חטאים - **שבועים שבעים שמיטין עתידין לבא מכאן**

תחלה מדי ופרס ואח"כ יון ואח"כ רומי, שכולם הכבידו עול עליהם, וזה היה לכפר יתר עונות שחטאו בת"י שנים הללו. וכבר התבאר ששיבת בית שני לא נחשב לגאולה המיועדת, כי הגלות הוחל מזמן גלות הראשון בימי נבוכדנצר וימשך עד הגאולה העתידה, ושיבת ישראל בימי בית שני וישיבתם שם נחשב מן הגלות, שלא היה להם נביאים ושכינה ואורים ותומים ומלך מבית דוד ולא התקבצו האובדים והנדחים, כי כל משך בית שני נדחו ונתפזרו עוד יותר בארצות שבים כנודע בדה"י לימים ההם, רק שהיה תנאי אם היו שבים אז בתשובה שלימה היה ממהר את הקץ אז, וכשלא זכו נחשך הלילה עוד יותר ולא ישובו עד קץ הפלאות, וזה הודיע המלאך לדניאל שנחתך ונגזר זמן שבעים שבעים... וע"כ נחתך עונש ת"י שנים אם יזכו, ועונש ארוך וגלות כבד אם לא יזכו...

8. ספר מעייני הישועה מעיין י תמר ז

הנה חכמי הנוצרים עשו אבן בוחן פנת יקרת מוסד המאמין לאמונתם למה שמצאו בהם עד משיח נגיד ולחתום חזון ונביא וגומר, ולפי שהוקשה אצלם פשט הכתובים כפי פירוש חז"ל ומורה עליהם הסברה הישרה לכן התעצמו להביא בטולים ולהעיר ספקות על פירושם מהשבועים שבעים. וכדי שהאמת תסכים מכל צד ראיתי אני ללקוט אותם מספריהם אחד הנה ואחד הנה ואשיב עליהם כאשר עם לבבי:

The sages said 'There is no difference between this world and the days of the Messiah, except for subjugation to [foreign] kings.' It seems from the simple meaning of the words of the prophets that in the beginning of the days of the Messiah, there will be a war between Gog and Magog, and that before the war between Gog and Magog, a prophet will rise to straighten Israel out and to prepare their hearts, as it is written, "Behold, I am sending to you Elijah (Malachi 2:23)." ...to bring peace to the world, as it says, "He will return the hearts of the fathers to their children (Malachi 3:24)" And there are those among the sages who say that before the Messiah will come, Elijah will come. And all of these things and things like them, people won't really know how it will be until it happens. Because these things are not explicit in the prophets' words. And the sages also don't have a received tradition about these things, just an interpretation of the verses. Therefore, they argue about these things. And in any case, there is no order to these things happening and the details of them is not necessary to the religion. And a person should never study the tales or spend a long time on the Midrash told about these issues and things like them, and they shouldn't be made to be essential, since they bring about neither awe nor love.

אספר לכם מורי ורבותי מעשה שאירע בגליל בוקארעסט השייך לדגל הרבנות שלי שאחד עשיר שהי' סוחר עורות והנהיג מסחר גדול בזה והי' לו בן יחיד שנעשה בר מצוה ואמר בבר מצוה שלו פשטל טוב וחרף וכדי לעשות לבן אהוב שלו נייחא נפש עבור טוב לימודו ועבור הפשטל טוב שאמר בפני רבים והנאהו בזה מאד אמר לבנו תדע בני שאחשוב כעת לעשות נסיעה גדולה וקשה לרגלי מסחרי לשוק לייפציג אקח אותך אתי עמי בנסיעה זו כדי להנאותך בזה כמו שהנאתני בפשטל שאמרת. והבן הזה שמה מאד על דברי אביו האלה ואמו והמשרתים עשו הכנות לנסיעה גדולה כזו אשר בימים ההם הי' קשה מאד וארוכה ערך ג' ד' שבועות והדרך הי' מסוכן על הרים וגבעות כמובן וכשהגיע הזמן ליסע הבעל והבן לקחו פרידה מאשתו ומאמו בדמעות ובברכות שבודאי לא יארע להם שום אסון על הדרך ושיי' יעזרם לבא בחזרה בלי

5. ראב"ע בשם רס"ג

(כד-כז) שבועים – אמר הגאון רב סעדיה: כי אלה שבועים הם שנים. והעד שאמר אחר כן: "עד מלאת שלשת שבועים ימים" ולא הזכיר עם שבועים שבעים ימים, והנה הם כמו שבע שבתות שנים.

Vavikra 25

(8) You shall count off seven Sabbaths of years, seven times seven years; and there shall be to you the days of seven Sabbaths of years, even forty-nine years.

6. ויקרא כ"ה

(ח) וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה:

7. מלבי"ם

שבעים שבעים נחתך, הודיע לו שהגזר שנחתך ונגזר על ישראל שיהיו בגלות שבעים שנה, הם שבעים שמשות, כי השבעים שנה היו בעון השמשות, כמ"ש אז תרצה הארץ את שבתותיה ואתם בארץ אויביכם וגו' (ויקרא כ"ו:ל"ד)... ומסתמא חטאו באותם השנים גם בשאר עבירות, וא"כ חטאו במשך שבעה פעמים שבעים שנים שהם ת"י שנים, רק שעל יתר עבירות לא הוצרכו להיות דוקא בגלות, כי ע"ז סבלו עונשים אחרים כל ימי משך בית שני, שהיו כבושים תחת שלשה מלכויות,

9. רמב"ם הלכות מלכים פרק יב הלכה ב

אמרו חכמים אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד. יראה מפשוטן של דברי הנביאים. שבתחלת ימות המשיח תהיה מלחמת גוג ומגוג. ושקדם מלחמת גוג ומגוג יעמד נביא לישר ישראל ולהכין לבם. שפאמר (מלאכי ג, כג) הנה אנכי שלח לכם את אליהו וגו'. ... לשום שלום בעולם. שפאמר (מלאכי ג, כד) "והשיב לב אבות על בנים". ויש מן החכמים שאומרים שקדם ביאת המשיח יבוא אליהו. וכל אלו הדברים וכיוצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו. שדברים שתומין הן אצל הנביאים. גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו. אלא לפי הכרע הפסוקים. ולפיכך יש להם מחלוקת בדברים אלו. ועל כל פנים אין סדור היות דברים אלו ולא דקדוקיהן עקר בדת. ולעולם לא יתעסק אדם בדברי ההגדות. ולא יאריך במדרשות האמורים בענינים אלו וכיוצא בהן. ולא ישלים עקר. שאין מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה. וכן לא יחשב הקצין. אמרו חכמים תפח רוחם של מחשבי הקצים. אלא יחפה ויאמין בכלל הדבר כמו שבארנו:

10. אם הבנים שמחה פרק ב' סי' כ'

ומקום אתי להציג פה סיפור נפלא ששמעתי מעמיתי איש בריתי ה"ה הגאון המובהק בהוראה כקש"ת מו"ה ישראל וועלץ שליט"א דומ"ץ דקהל יראים דפה עיר הבירה דבעת שהדפיס המלבי"ם את ספרו על דניאל ויצא לאור גדולי דורו תפסו עליו במה שחישב את הקץ לעשות בסוף כפרו שם וכתבו לו אגרת תוכחה הלא חז"ל אמרו תופח רוחן של מחשבי קיצין ואיך מלאו לבו לעשות נגד דבריהם ז"ל ולפרסם זאת בעולם ויען כי רבו כמו רבו מכתבים כאלה מכל צד הדפיס קול קורא בהתנצלו שם יען כי רבים השואלים אינו יכול להשיב לכל אחד במיוחד רק יתן תשובתו אליהם בקול קורא (והקול קורא הזאת מונח משומר במוזעאום דק"ק פראג) וכה תשובתו:

מכשול ובלי צרה. והאב והבן ישבו על העגלה והתחילו ליסע בדרך הארוכה הזו וכשנסעו דרך שתי שעות שאל הבן את אביו אבא כמה שעות יש עוד להגיע ללייפציג והאב כששמע שאלה זו מבנו נתמלא בחרי אף והביט עליו במר פנים מאד ונשאר בשתיקה ולא השיב מאומה וגם הבן שתק ולא שאל עוד כזאת מאביו. ואחר ג' או ד' שבועות של הנסיעה שאל האב את הבעל עגלה משה אמור כמה ישהה עוד הדרך עד ללייפציג השיב לו הבעל עגלה בעוד שעה וחצי נבוא העירה אי"ה והבן בשמעו את שאלת האב לבעל העגלה נשתומם ופתח פיו ואמר לאביו אבא איני מבין את הדבר מדוע כששאלתיך שאלה כזו כמה ישהה עוד הדרך ללייפציג הרגזת עלי והביטת עלי בפנים של קצף וכעת אני שומע שאתה בעצמך שאלת שאלה הזאת. השיב לו אביו בפנים של צחוק – בני לא מחכמה שאלת לא אז ולא עתה. אז היינו עומדים בתחלת הנסיעה ולא נסענו עוד רק שעות אחדים והי' לך לידע מהכנות שעשו על הדרך ומהבכיות שבכינו בשעת הפרידה מאמך שלא על נסיעה של דרך שתי שעות נעשה כזאת אלא ודאי שהיא נסיעה ארוכה וקשה על כן מה לשאול אחר שתי שעות כמה הדרך ללייפציג וע"כ שפיר קצפתי עליך על שאלתך אבל כעת שאנו עומדים כבר תחת ללייפציג הגיע העת לדרוש ולחקור כמה ישהה עוד הדרך ללייפציג עד כאן המעשה. רבותי' כזה ממש אירע לנו בדרך הארוכה של הגלות המר הזה זה אלפים שנה דודאי בתחלת הגלות אסרו חז"ל לחשוב קיצים דמגודל הבכיות ומגודל ההכנות של גלות הי' להכיר שאין זה על יום או יומים הלא יעקב אבינו בראה החורבן והגלות הי' נרעש ופחד על זה כמבואר במדרש ע"כ לא הי' מקום לחשוב קצים ואדרבא כי היו רואין אז שכל כך יהי' מאריך ומי יסבול כח לסבול כל זאת והלא רשב"י כשראה אריכת הגלות בכה ואמר וי דגלותא יתמשך מי יסבול דא כמבואר בזהר אבל כעת שאנו עומדים כבר תחת ללייפציג שפיר מותר וראוי לשאול שאלות כזה כמה ישהה עוד הדרך ללייפציג עכ"ד תשובתו בקול קורא הנ"ל ודפח"ח. ונראה לי דהיינו טעמא דזהר הנ"ל שהבאתי כשיהי' הזמן קרוב יתגלה אפילו לרובא דעלמא משום דכבר אנו עומדים תחת ללייפציג ואז שרי לידע כמה ישהה עוד הדרך ללייפציג ודי לחכימא.

נבואת שבעים שבעים (המשך)

I Kings 6

(1) And it came to pass in the four hundred and eightieth year after the Children of Israel came out of the land of Egypt, in the fourth year of Solomon's reign over Israel, in the month Ziv, which is the second month, that he began to build the house of Hashem... (38) And in the eleventh year, in the month Bul, which is the eighth month, the house was finished, with all its parts and according to all its specifications. He built it for seven years.

I Kings 13

(1) And, behold, a man of God came out of Judah to Beth-el, by the word of Hashem, and Jeroboam was standing by the altar to burn incense. (2) And he cried against the altar by the word of Hashem, and said, "O altar, altar. Thus says Hashem, 'Behold, a son shall be born to the house of David, Josiah by name; and he shall sacrifice upon you the priests of the high places that burn incense upon you, and they shall burn men's bones upon you.'" (3) And he gave a sign the same day saying, "This is the sign which Hashem has spoken. Behold, the altar shall be split, and the ashes that are upon it shall be poured out." (4) And it came to pass, when the king heard the saying of the man of God which he cried against the altar in Beth-el, that Jeroboam put forth his hand from the altar, saying, "Lay hold of him." And his hand which he put forth against him dried up, so that he could not draw it back to him. (5) The altar also was split, and the ashes poured out from the altar, according to the sign which the man of God had given by the word of Hashem.

I Kings 15

(9) And in the twentieth year of Jeroboam king of Israel Asa began to reign over Judah.

II Chronicles 15

(1) And the spirit of God came upon Azariah the son of Oded; (2) and he went out to meet Asa, and said unto him: 'Hear ye me, Asa, and all Judah and Benjamin: the Lord is with you, while ye are with Him; and if ye seek Him, He will be found of you; but if ye forsake Him, He will forsake you. (3) Now for long seasons Israel was without the true God, and without a teaching priest, and without law; (4) but when in their distress they turned unto the Lord, the God of Israel, and sought Him, He was found of them. (5) And in those times there was no peace to him that went out, nor to him that came in, but great discomfitures were upon all the inhabitants of the lands. (6) And they were broken in pieces, nation against nation, and city against city; for God did discomfit them with all manner of adversity. (7) But be ye strong, and let not your hands be slack; for your work shall be rewarded.' (8) And when Asa heard these words, even the prophecy of Oded the prophet, he took courage, and put away the detestable things out of all the land of Judah and Benjamin, and out of the cities which he had taken from the hill-country of Ephraim; and he renewed the altar of the Lord, that was before the porch of the Lord. (9) And he gathered all Judah and Benjamin, and them that sojourned with them out of Ephraim and Manasseh, and out of Simeon; for they fell to him out of Israel in abundance, when they saw that the Lord his God was with him. (10) So they gathered themselves together at Jerusalem in the third month, in the fifteenth year of the reign of Asa. (11) And they sacrificed unto the Lord in that day, of the spoil which they had brought, seven hundred oxen and seven thousand sheep. (12) And they entered into the covenant to seek the Lord, the God of their fathers, with all their heart and with all their soul; (13) and that whosoever would not seek the Lord, the God of Israel, should be put to death, whether small or great, whether man or woman. (14) And they swore unto the Lord with a loud voice, and with shouting, and with trumpets, and with horns. (15) And all Judah rejoiced at the oath; for they had sworn with all their heart, and sought Him with their whole desire; and He was found of them; and the Lord gave them rest round about. (16) And also Maacah the mother of Asa the king, he removed her from being queen, because she had made an abominable image for an Asherah; and Asa cut down her image, and made dust of it, and burnt

11. מלכים א פרק 1

(א) ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זו הוא החדש השני למלך שלמה על ישראל ויבן הבית ליקוק: ... (לח) ובשנה האחת עשרה בנח בול הוא החדש השמיני כלה הבית לכלדבריו ולכל משפטיו ויבנהו שבע שנים:

12. מלכים א יג

(א) והנה איש אלהים בא מיהודה בדבר יקוק אל בית אל וירבעם עמד על המזבח להקטיר: (ב) ויקרא על המזבח בדבר יקוק ויאמר מזבח מזבח מה אומר יקוק הנה יבן נולד לבית דוד יאשיהו שמו ויבן עליף את כהני הבמות המקטרים עליף ועצמות אדם ישרפו עליף: (ג) ונתן ביום ההוא מופת לאמר זה המופת אשר דבר יקוק הנה המזבח נקרע ונשפך הדשן אשר עליו: (ד) ויהי כשמע המלך את דבר איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמרו תפשהו ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו: (ה) והמזבח נקרע וישפך הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש האלהים בדבר יקוק:

13. מל"א טו

(ט) ובשנת עשרים לירבעם מלך ישראל מלך אסא מלך יהודה:

14. דברי הימים ב פרק טו

(א) ועזריהו ברעוד היתה עליו רוח אלהים: (ב) ויצא לפני אסא ויאמר לו שמעוני אסא וכל יהודה ובנימן ויקוק עמכם בהיותכם עמו ואם תדרשלו ימצא לכם ואם תעזבוהו יעזב אתכם: ס (ג) וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת וללא כהן מורה וללא תורה: (ד) וישב בצרלו על יקוק אלהי ישראל ויבקשהו וימצא להם: (ה) ובעתים ההם אין שלום ליוצא ולבא כי מהומות רבות על כליו שבי הארצות: (ו) וכתתו גוי בגוי ועיר בעיר כיהאליהם הממם בכל צרה: (ז) ואתם חזקו ואל ירפו ידיכם כי יש שכר לפעלתכם: ס (ח) וכשמע אסא הדברים האלה והנבואה ענד הנביא התחזק ויעבר השקוצים מפל ארץ יהודה ובנימן ומרהערים אשר לךד מהר אפרים ויחדש את מזבח יקוק אשר לפני אוילם יקוק: (ט) ויקבץ את כלי יהודה ובנימן והגרים עמיהם מאפרים ומנשה ומשמעון כירפלו עליו מישראל לרב בראתם כיריקוק אלהיו עמו: פ

(י) ויקבצו ירושלם בחדש השלישי לשנת חמש עשרה למלכות אסא: (יא) ויזבחו ליקוק ביום ההוא מרהשכל הביאו בקור שבע מאות וצאן שבעת אלפים: (יב) ויבאו בבית לדרוש את יקוק אלהי אבותיהם בכל לבבם ובכל נפשם: (יג) וכל אשר לא ידרש ליקוק אלהי ישראל יומת למוקטן ועד גדול למאיש ועד אשה: (יד) וישבעו ליקוק בקול גדול ובתרועה ובחצצרות ובשופרות: (טו) וישמחו כל יהודה עלהשבועה כי בכל לבבם נשבעו ובכל רצונם בקשהו וימצא להם וינח יקוק להם מסביב: (טז) וגם מעכה אסא המלך הסירה מגביהה אשר עשתה לאשרה מפלצת ויכרת אסא את מפלצתה וידק וישרף בנחל קדרון: (יז) והבמות לאסרו מישראל רק לבב אסא היה שלם פלימיו: (יח)

it at the brook Kidron. (17) But the high places were not taken away out of Israel; nevertheless the heart of Asa was whole all his days. (18) And he brought into the house of God the things that his father had hallowed, and that he himself had hallowed, silver, and gold, and vessels. (19) And there was no more war unto the five and thirtieth year of the reign of Asa.

Nechemia 13

(6) But in all this time I was not at Jerusalem; for in the two and thirtieth year of Artaxerxes king of Babylon I went to the king, and after certain days I asked leave of the king, (7) and I came to Jerusalem, and understood the evil that Eliashib had done for Tobiah, in preparing him a chamber in the courts of the house of God. (8) It grieved me greatly and I cast forth all the household stuff of Tobiah out of the chamber.

וַיָּבֵא אֶת־קֹדְשֵׁי אָבוֹי וְקֹדְשֵׁי בֵּית הָאֱלֹהִים כְּסָף וְזָהָב וְכֵלִים :
(יט) וּמִלְחָמָה לֹא הָיְתָה עַד שְׁנַת־שְׁלֹשִׁים וְחֲמִשׁ לְמַלְכוּת אֲסָא :

15. נחמיה פרק יג

(ו) וּבְכַלֵּזָה לֹא הָיִיתִי בִירוּשָׁלַם כִּי בְשָׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם
לְאַרְתַּחְשַׁסְתָּא מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וַלְקַח יָמִים נִשְׁאַלְתִּי
מֶרְהַמֶּלֶךְ: (ז) וָאָבוֹא לִירוּשָׁלַם וָאֶבִּינָה בְרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה
אֶלְיָשִׁיב לְטוֹבִיָּה לַעֲשׂוֹת לוֹ נִשְׁכָּה בְּחִצְרֵי בֵּית הָאֱלֹהִים: (ח)
וַיִּרַע לִי מְאֹד וָאֲשַׁלְּכָה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית־טוֹבִיָּה הַחוּץ מִן־
הַלְשָׁכָה: